SaferInternet4Kids.gr

ΓΙΑ ΕΝΑ ΑΣΦΑΛΕΣΤΕΡΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΜΑΘΗΤΗ/-ΤΡΙΑΣ

Περιεχόμενα

Η δύναμη της ενημέρωσης 4
Μαθαίνοντας για την προπαγάνδα 6
Τεχνικές προπαγάνδας 7
Παραπληροφόρηση στο διαδίκτυο 9
Πώς θα καταλάβεις αν αυτό που διαβάζεις είναι αξιόπιστο; 12
Ελάτε να γίνουμε ντετέκτιβ! 14
Παράδειγμα αξιόπιστου δημοσιεύματος 19
Μη αξιόπιστες ιστοσελίδες 20
Προγράμματα επεξεργασίας εικόνων 22
Deepfakes: Πώς αυτό που βλέπεις μπορεί να είναι ψέμα; 24
Απάντηση η κριτική σκέψη 26
Πιστεύεις ό,τι βλέπεις στα social media; 27
Παιχνίδια που βοηθούν τους νέους στην αναγνώριση των ψευδών ειδήσεων 30

Η δύναμη της ενημέρωσης

Η ενημέρωση είναι πολύ σημαντική σήμερα για όλους μας! Αποτελεί τον τρόπο με τον οποίο μαθαίνουμε πολλά πράγματα για τον κόσμο γύρω μας και παίρνουμε σημαντικές αποφάσεις για το παρόν και το μέλλον μας. Επηρεάζει όλους τους τομείς της ζωής μας, όπως την πολιτική, την οικονομία, την εκπαίδευση, την υγεία, την κοινωνία, την επιστήμη κ.α.

Σήμερα, με τη βοήθεια του διαδικτύου, μπορούμε να έχουμε πρόσβαση σε πολλές πληροφορίες από όλο τον κόσμο. Αλλά πρέπει να είμαστε προσεκτικοί, γιατί μπορεί να υπάρχουν ψεύτικες ή παραπλανητικές ειδήσεις που μπορούν να μας οδηγήσουν σε λάθος συμπεράσματα ή και σε λάθος αποφάσεις.

Γι' αυτό, είναι σημαντικό να σκεφτόμαστε κριτικά και να αναλύουμε τις πληροφορίες που λαμβάνουμε. Επίσης, πρέπει να μιλάμε και να συζητάμε με άλλους για τις ιδέες μας, έτσι ώστε να μπορούμε να κατανοήσουμε καλύτερα τον κόσμο γύρω μας.

Σημαντικό είναι επίσης η έγκυρη ενημέρωση να είναι προσβάσιμη για όλους. Με αυτόν τον τρόπο μπορούμε να είμαστε ενημερωμένοι και ενσυνείδητοι πολίτες!

Σκέψη και συζήτηση

- Η ενημέρωση είναι δύναμη! Γιατί;
- Υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί τρόποι πρόσβασης στην ενημέρωση; Μπορείς να πεις μερικά παραδείγματα;
- Εσύ πώς ενημερώνεσαι; Γιατί προτιμάς αυτόν τον τρόπο;
- Εξέτασε τα υπέρ και τα κατά του μέσου που προτιμάς να ενημερώνεσαι:
  - Είναι επικαιροποιημένο;
  - Υπάρχει προκατάληψη;
  - Το εμπιστεύεσαι;
- Ποια είναι η διαφορά μεταξύ των πληροφοριών σε μια εφημερίδα και των πληροφοριών σε ένα μέσο κοινωνικής δικτύωσης;
- Ποια είναι η διαφορά μεταξύ των πληροφοριών σε ένα blog και των ειδήσεων στην τηλεόραση;
- Γνωρίζεις τι είναι παραπληροφόρηση;
- Όταν ακούς τη λέξη «παραπληροφόρηση» ποιες άλλες λέξεις σου έρχονται στο μυαλό; Σημείωσέ τις στον πίνακα παρακάτω.

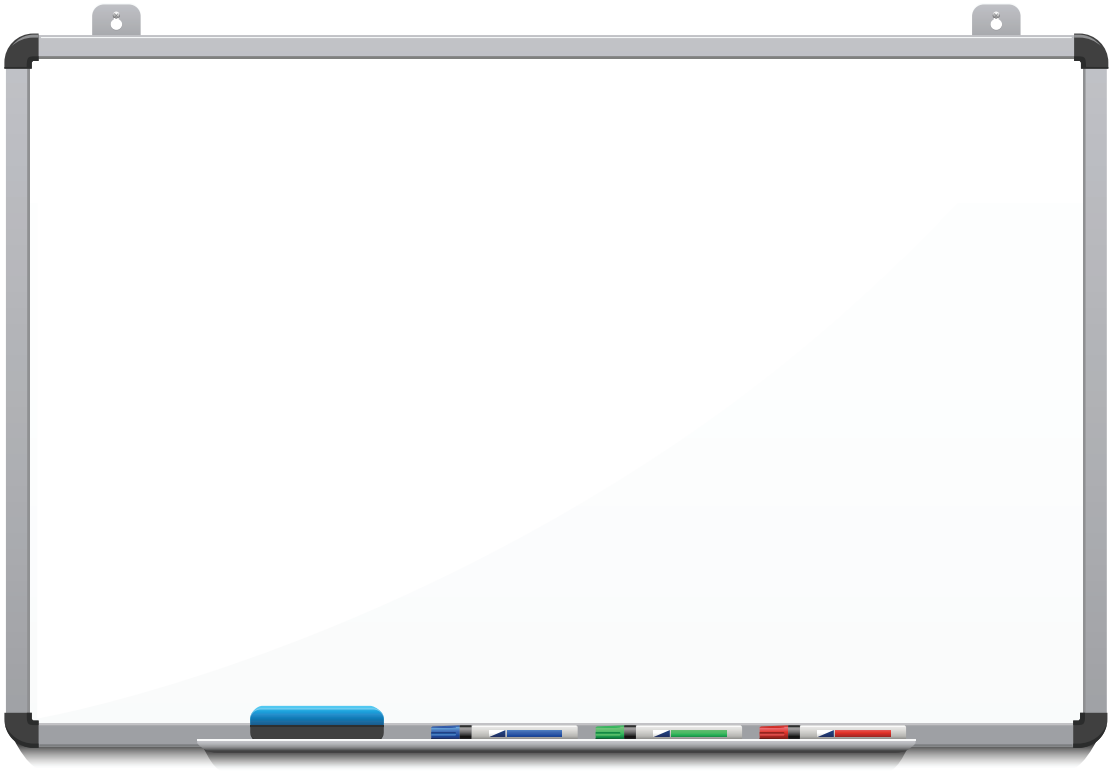

- Γνωρίζεις τι είναι «εσφαλμένη πληροφόρηση»; Ποια νομίζεις ότι είναι η διαφορά της από την παραπληροφόρηση;
- Τι είναι η προπαγάνδα;

Μαθαίνοντας για την προπαγάνδα

Δες μερικά από τα πλέον ιστορικά παραδείγματα προπαγάνδας μέσα από την τέχνη της αφίσας και προσπάθησε να εξηγήσεις πού αποσκοπούν.

Πηγή εικόνων: [journalists about journalism]

Τεχνικές προπαγάνδας

Μπορείς να βρεις ποιες τεχνικές προπαγάνδας έχουν χρησιμοποιηθεί;

Too good to be true: This Maybelline advert starring Christy Turlington was one of the a
its use of the airbrush

Η προπαγάνδα δίνει την πλήρη εικόνα αυτού που συμβαίνει; Δες το παρακάτω παράδειγμα και απάντησε.

Παραπληροφόρηση στο διαδίκτυο

Μπορείς να σκεφτείς γιατί το διαδίκτυο «ευνοεί» την παραπληροφόρηση;

Σημείωσε τους λόγους που σκέφτηκες και σύγκρινε τα αποτελέσματα με αυτά των συμμαθητών/-τριων σου.

- Μπορείς να εμπιστευτείς οτιδήποτε διαβάζεις στο διαδίκτυο;
- Ποιους ιστότοπους εμπιστεύεσαι και γιατί;
- Τι σε βοηθάει στο να εμπιστευτείς μία πληροφορία στο διαδίκτυο;
- Πώς μπορείς να μάθεις αν ισχύει αυτό που διάβασες;

Βαθμολόγησε από το 1 έως το 5 ποιο θεωρείς αξιόπιστο (1 αξιόπιστο - 5 μη αξιόπιστο).
Συζητήστε υπό ποιες προϋποθέσεις μπορεί να είναι το κάθε τι από τα παρακάτω, αξιόπιστο.

Ειδησεογραφικές ιστοσελίδες	
Μηνύματα	
Άρθρα	
Blogs	
Αξιολογήσεις	
Διαφημίσεις	
Πληροφορίες στα κοινωνικά δίκτυα	

Δραστηριότητα 1

Χωριστείτε σε ομάδες και κάντε μια λίστα με τα σημεία που πρέπει να προσέχετε όταν συναντάτε διαδικτυακό περιεχόμενο ανάλογα αν βρίσκεται σε κάποια ιστοσελίδα ή σε κάποιο κοινωνικό δίκτυο. Υπάρχουν διαφορετικά πράγματα στα οποία πρέπει να εστιάσετε;

Τι πρέπει να προσέξετε όσον αφορά στην αξιοπιστία:

Σε ιστοσελίδες

Σε κοινωνικά δίκτυα

Δραστηριότητα 2

Χωριστείτε σε 4 ομάδες και σκεφτείτε τι συνέπειες μπορεί να έχει η παραπληροφόρηση και η προπαγάνδα:

- στη δημοκρατία
- στα ανθρώπινα δικαιώματα
- στην κοινωνία
- σε έναν οργανισμό/εταιρεία

Συζητήστε στην τάξη τις απόψεις σας.

Δραστηριότητα 3

Εντόπισε τη σωστή περιγραφή για την κάθε λέξη και τοποθέτησε τον αριθμό της στο αντίστοιχο κουτάκι.

Τύποι ψευδών πληροφοριών

1. Οι πληροφορίες που γράφτηκαν, παρήχθησαν ή παρουσιάστηκαν με τρόπο σωστό αλλά υποδηλώνουν μια συγκεκριμένη άποψη που δεν είναι απαραίτητα αμερόληπτη.
2. Μερικές φορές οι ρεπόρτερ ή οι δημοσιογράφοι μπορεί να δημοσιεύσουν μια ιστορία χωρίς να ελέγξουν όλα τα γεγονότα και η οποία μπορεί να παραπλανήσει το κοινό.
3. Αναφέρεται στους τίτλους που χρησιμοποιούνται σε άρθρα και βίντεο και οι οποίοι δεν αντικατοπτρίζουν το περιεχόμενο που βλέπεις στο διαδίκτυο. Αυτοί οι τίτλοι έχουν σχεδιαστεί για να κάνουν τον αναγνώστη/χρήστη να επισκεφτεί έναν ιστότοπο ή να παρακολουθήσει ένα βίντεο.
4. Ιστορίες που δημιουργούνται για να παραπλανήσουν σκόπιμα το κοινό, να προωθήσουν μια προκατειλημμένη άποψη ή συγκεκριμένο πολιτικό σκοπό.
5. Πολλοί ιστότοποι και λογαριασμοί μέσων κοινωνικής δικτύωσης δημοσιεύουν ψευδείς ειδήσεις για ψυχαγωγία και παρωδία.
6. Όταν οι αυθεντικές πληροφορίες ή εικόνες παραποιούνται για να εξαπατήσουν, όπως π.χ. συμβαίνει με μια παραποιημένη φωτογραφία.

Clickbait	Προπαγάνδα	Σάτιρα	Προκατάληψη

Μη τεκμηριωμένη δημοσιογραφία	Περιεχόμενο χειραγώγησης

Πώς θα καταλάβεις αν αυτό που διαβάζεις είναι αξιόπιστο;

Δεν υπάρχει κάποιος συγκεκριμένος κανόνας για την αναγνώριση της παραπληροφόρησης.

Σημαντικό είναι να χρησιμοποιούμε την κριτική μας σκέψη σε ό,τι διαβάζουμε στο διαδίκτυο.

Υπάρχουν πολλά που πρέπει να προσέξει κανείς προκειμένου να αξιολογήσει ένα περιεχόμενο:

- **Ποιος μοιράζεται την ιστορία;**
  Έλεγξε εάν ο λογαριασμός στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης που συνάντησες το περιεχόμενο είναι πιστοποιημένος. Θα το διαπιστώσεις, αν εμφανίζει το μπλε εικονίδιο (verification).
- **Έλεγξε την πηγή.**
  Αναγνωρίζεις τον ιστότοπο που φιλοξενεί το περιεχόμενο που σε ενδιαφέρει; Είναι αξιόπιστος; Εάν δεν είσαι εξοικειωμένος/η με την ιστοσελίδα, δες στην ενότητα «Πληροφορίες» ή «Μάθετε περισσότερα».
- **Κοίταξε πέρα από τον τίτλο.**
  Έλεγξε ολόκληρο το άρθρο. Σκανδαλοθηρικοί ή σοκαριστικοί τίτλοι με κεφαλαία γράμματα και πολλά θαυμαστικά συνήθως συνοδεύονται από περιεχόμενο παραπληροφόρησης. Οι πληροφορίες μπορεί επίσης να περιέχουν εσφαλμένες ημερομηνίες. Είναι καλή ιδέα να ελέγξεις πότε δημοσιεύθηκε το άρθρο, αν είναι τρέχουσα ή παλιά είδηση. Ένα ακόμα στοιχείο που πρέπει να ελέγξεις είναι αν οι πληροφορίες αποδίδονται σε κάποια επώνυμη πηγή που όντως είναι υπαρκτή.
- **Διασταύρωσέ το με άλλες πηγές.**
  Ίσως ο πιο αξιόπιστος τρόπος «επαλήθευσης γεγονότων» είναι να τις διασταυρώσεις με άλλες πηγές. Έλεγξε αν άλλα αξιόπιστα ειδησεογραφικά πρακτορεία ή μέσα ενημέρωσης αναφέρουν την ιστορία.
- **Είναι αστείο;**
  Ξεκαθάρισε αν μια ιστορία είναι απλώς ένα αστείο ή μια σάτιρα... Έλεγξε την ιστοσελίδα ή το λογαριασμό στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης από όπου προέρχεται το περιεχόμενο, για να διαπιστώσεις αν πρόκειται για ιστοσελίδα ή προφίλ σατιρικού περιεχομένου.
- **Έλεγξε αν η εικόνα ή το βίντεο που συνοδεύει το δημοσίευμα είναι αυθεντικό.**
  Για εικόνες, μπορείς να κάνεις αντίστροφη αναζήτηση εικόνων Google και να διαπιστώσεις που αλλού έχουν εμφανιστεί παρόμοιες εικόνες και αν η εικόνα έχει παραποιηθεί.
- **Έλεγξε έναν ιστότοπο επαλήθευσης ειδήσεων.**
  Ιστότοποι όπως π.χ. τα Ellinika hoaxes μπορούν να μας πουν αν μια ιστορία είναι ψεύτικη.

Μπορείς επίσης να υποβάλεις στον εαυτό σου τις παρακάτω ερωτήσεις:

ΠΟΙΟΣ; Ποιος το δημοσίευσε; Είναι ειδικός στο συγκεκριμένο θέμα;

ΠΟΥ; Πού δημοσιεύτηκε; Είναι η πηγή αξιόπιστη;

ΠΟΤΕ; Πότε δημοσιεύτηκε ή ενημερώθηκε τελευταία φορά;

ΓΙΑΤΙ; Για ποιο λόγο δημοσιεύτηκε; Για να ενημερώσει, να πείσει για μια γνώμη ή για να προωθήσει ένα προϊόν;

ΠΩΣ; Πώς αναπαράχθηκε; Από αξιόπιστα site ή κυρίως μέσω των κοινωνικών δικτύων;

Δραστηριότητα 4

Πήγαινε πίσω στη δραστηριότητα 3 και συμπλήρωσε τον πίνακα, αυτή τη φορά χρησιμοποιώντας όσα καινούρια έμαθες.

Ελάτε να γίνουμε ντετέκτιβ!

Μπορείς να αιτιολογήσεις γιατί είναι ψευδή τα παρακάτω δημοσιεύματα;
Ποιος είναι ο «κρυμμένος» στόχος της παραπληροφόρησης;

https://parapona-rodou.blogspot.com/2016/06/pics_26.html

Share Tweet 0 Σχόλια e-mail

ΠΡΟΣΟΧΗ! Εντοπίστηκε αράχνη δολοφόνος στην Ελλάδα (pics)

Κανείς δεν γνωρίζει πως μπορεί να αντιδράσεις στη χώρα μας το δολοφονικό έντομο Camel Spider.

Στο εξωτερικό είχε δολοφονικές τάσεις και οι ειδικοί επισημαίνουν τους κινδύνους επαφής με το έντομο που έκανε την εμφάνισή του στη χώρα μας και συγκεκριμένα σε χωριό του Αιγίου.

Το πώς ήρθε παραμένει άγνωστο καθώς δεν έχει εντοπιστεί ξανά σε χώρες με πανίδα και χλωρίδα.

Το έντομο είχε μπει μέσα στο σπίτι και οι άνθρωποι αναγκάστηκαν να το σκοτώσουν για την ασφάλεια τους!

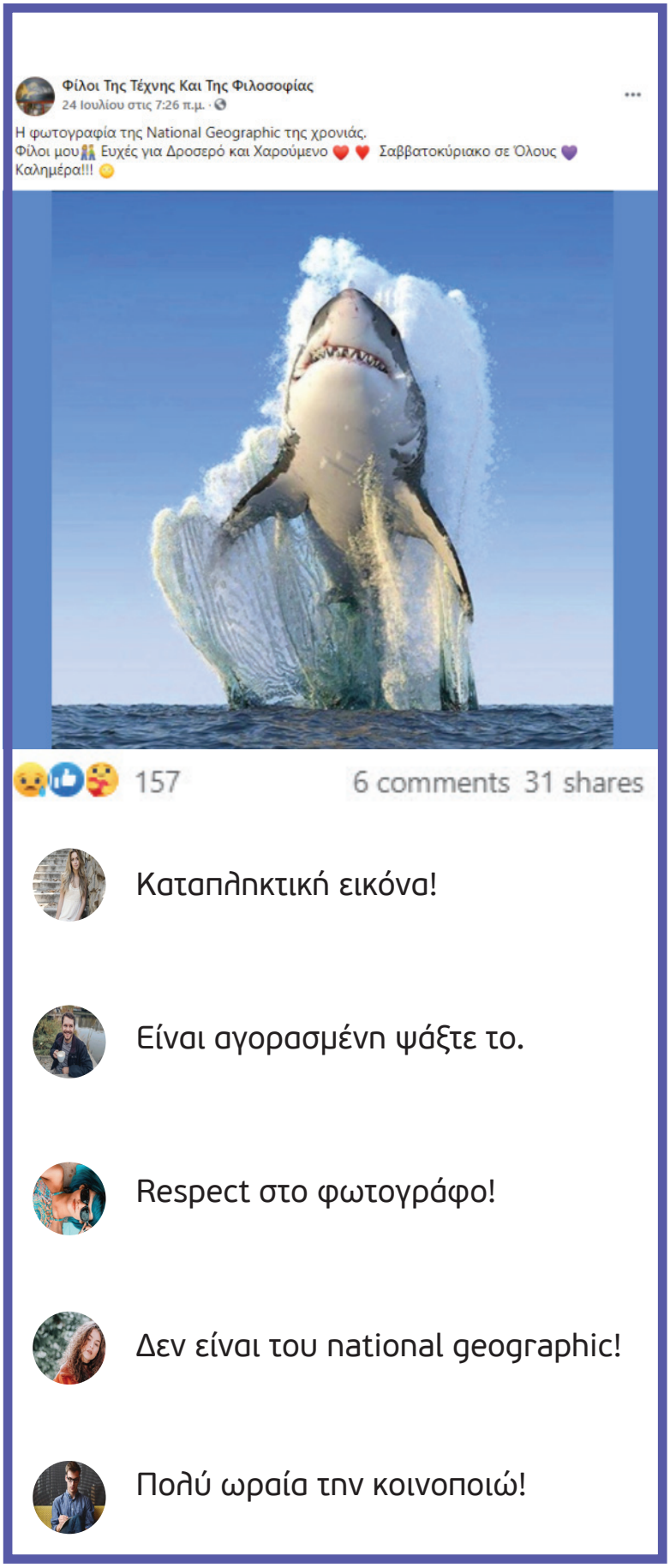
Φίλοι Της Τέχνης Και Της Φιλοσοφίας
24 Ιουλίου στις 7:26 π.μ.
Η φωτογραφία της National Geographic της χρονιάς.
Φίλοι μου Ευχές για Δροσερό και Χαρούμενο Σαββατοκύριακο σε Όλους
Καλημέρα!!!
157
6 comments 31 shares
Καταπληκτική εικόνα!
Είναι αγορασμένη ψάξτε το.
Respect στο φωτογράφο!
Δεν είναι του national geographic!
Πολύ ωραία την κοινοποιώ!

Συμφωνα με το δημοσίευμα που κυκλοφόρησε το 2016 ο Πάπας Φραγκίσκος έκανε μια άνευ προηγουμένου δήλωση στήριξης υπέρ του Ντόναλντ Τραμπ για πρόεδρο.

ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΟ! Αυτό το προϊόν κάνει θαύματα!

Ένα προϊόν που πρέπει να αποκτήσετε χωρίς δεύτερη σκέψη αν θέλετε να γλιτώσετε μια και καλή από τα περιττά κιλά. Όλο το σύστημα αδυνατίσματος σε τιμή ευκαιρίας μόλις στα 170 ευρώ για λίγες μόνο ημέρες. Μη χάσετε αυτή την ευκαιρία. Κάντε την παραγγελία σας.

Παράδειγμα αξιόπιστου δημοσιεύματος

Μπορείς να δικαιολογήσεις γιατί το παρακάτω δημοσίευμα είναι αξιόπιστο;

kathimerini.gr/investigations/562228318/pos-o-ethismos-stin-othoni-alloionei-ti-skepsi-ton-paidion/

Πώς ο εθισμός στην οθόνη αλλοιώνει τη σκέψη των παιδιών

Έρευνες

Πώς ο εθισμός στην οθόνη αλλοιώνει τη σκέψη των παιδιών

Η σχέση με το κινητό και το τάμπλετ ξεκινάει πριν από το σχολείο. Οι ειδικοί της εκπαίδευσης και της παιδικής υγείας βλέπουν ήδη τις επιπτώσεις της ψηφιακής ζωής στην πρόσληψη της γνώσης και τη συγκέντρωση

14' 4" χρόνος ανάγνωσης Ακούστε το άρθρο

Πολλά παιδιά «παίζουν» με το τάμπλετ των γονιών τους ή διαθέτουν τα ίδια τάμπλετ ή κινητό ήδη από δύο ετών! Φωτ. GETTY IMAGES

Απόστολος Λακασάς

17.01.2023 - 21:29

Κοινοποίηση Σχόλια

Διαστάσεις πανδημίας λαμβάνει η έκθεση των παιδιών στις οθόνες των κινητών και των τάμπλετ από πολύ μικρή, ακόμη και τη βρεφική ηλικία. Παιδαγωγοί, εκπαιδευτικοί και ψυχολόγοι αρχίζουν ήδη να διαπιστώνουν τις μαθησιακές δυσκολίες που προκαλεί η ψηφιακή ζωή των παιδιών: Εχουν εθιστεί στο διαρκές και έντονο ερέθισμα που δίνουν οι συσκευές, είναι πια πολύ πιο δύσκολο να συγκεντρωθούν σε κάτι άλλο. Ο τρόπος με τον οποίο μαθαίνουν έχει αλλάξει, χάνουν το ενδιαφέρον τους για τα βιβλία, και όταν δεν είναι «συνδεδεμένοι» παραπονιούνται πως βαριούνται.

Οι ειδικοί κάνουν λόγο στην «Κ» για απώλεια ελέγχου και εφιστούν την προσοχή όλων, και κυρίως των γονιών, για την αρνητική επίδραση των τάμπλετ και των κινητών τηλεφώνων στην ανάπτυξη των παιδιών. Οι πρώτες επιπτώσεις φαίνονται στο δημοτικό σχολείο, ωστόσο στο γυμνάσιο τα προβλήματα εντείνονται. «Είναι οι συνέπειες όταν η οθόνη κάνει babysitting...» ανέφερε στην «Κ» η καθηγήτρια Παιδιατρικής στην Ιατρική Σχολή Αθηνών, Μαρίνα Τσολιά.

Πηγή: https://www.kathimerini.gr/investigations/562228318/pos-o-ethismos-stin-othoni-alloionei-ti-skepsi-ton-paidion/

Μη αξιόπιστες ιστοσελίδες

Μη αξιόπιστα δεν είναι μόνο δημοσιεύματα. Μη αξιόπιστη μπορεί να είναι και μια ολόκληρη ιστοσελίδα.

Ενδείξεις μη αξιόπιστης ιστοσελίδας:

- **Έλεγξε το URL:** Μπορείς να ελέγξεις την ιστοσελίδα αν όντως είναι επίσημη ιστοσελίδα ειδήσεων από τον εντοπισμό της διεύθυνσης URL του ιστοτόπου. Ασυνήθιστες διευθύνσεις ιστοτόπων θα πρέπει να σας κάνουν επιφυλακτικούς.
  Αναζητήστε αξιόπιστα URL όπως:
  .gov = government agency (κυβερνητική υπηρεσία)
  .edu = educational institution (εκπαιδευτικό ίδρυμα)
  .org = non-profit organizations (μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί)
  .com = commercial or business group (εμπορικός ή επιχειρηματικός όμιλος)
- **Αναρωτήσου για το σκοπό ύπαρξης του ιστοτόπου:** Έχει σκοπό να ενημερώσει, να πουλήσει ένα προϊόν ή να πείσει για μια ιδέα; Σε περίπτωση αμφιβολίας, έλεγξε την ενότητα «Σχετικά με εμάς» που συνήθως βρίσκεται στο κάτω μέρος της αρχικής σελίδας.
- **Έλεγξε τη μορφή της ιστοσελίδας και τις πληροφορίες που παρέχει:** Μοιάζει να είναι ένας επαγγελματικός ή προσωπικός ιστότοπος; Πώς τον βρήκες; Τον επέλεξες τυχαία από μια αναζήτηση Google ή ήταν συνδεδεμένος με κάποια άλλη αξιόπιστη πηγή; Τα δημοσιεύματα που φιλοξενεί είναι παρωχημένα; Πότε ενημερώθηκε για τελευταία φορά; Υπάρχουν αναδημοσιεύσεις κειμένων του σε άλλες αξιόπιστες ιστοσελίδες / πηγές; Περιέχει διαφημίσεις από γνωστές εταιρείες;

Ώρα για σκέψη και παρατήρηση:

Μπορείς να δικαιολογήσεις γιατί η παρακάτω ιστοσελίδα δεν είναι αξιόπιστη;

Προγράμματα επεξεργασίας εικόνων

Ένα πρόγραμμα επεξεργασίας εικόνας είναι ένα εργαλείο που μπορείς να χρησιμοποιήσεις για να δημιουργήσεις όμορφες φωτογραφίες και γραφικά. Αυτού του είδους τα εργαλεία δίνουν τη δυνατότητα να προσθέσεις / αφαιρέσεις / τροποποιήσεις αντικείμενα, τοπία ή ακόμα και ανθρώπους, να προσθέσεις κείμενο στη φωτογραφία, να αλλάξεις χρωματισμούς και πολλά άλλα. Πρέπει όμως όταν τα χρησιμοποιείς να προσέχεις πάντα την ασφάλεια, την ιδιωτικότητα και τα δικαιώματα των άλλων.

Τι πρέπει να προσέχεις:

Την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία της ιδιωτικότητας: Να είσαι προσεκτικός/η με τα δεδομένα που χρησιμοποιείς και αποθηκεύεις στο πρόγραμμα, ώστε να μην τα χάσεις ή να μην τα μοιραστείς κατά λάθος με άλλους. Αν ανεβάζεις φωτογραφίες στο διαδίκτυο, να είσαι προσεκτικός/η με τις πληροφορίες που περιέχουν, όπως τοποθεσίες ή προσωπικά δεδομένα. Πρέπει να προστατεύεις την ιδιωτικότητά σου και των άλλων.

Τα πνευματικά δικαιώματα: Όταν χρησιμοποιείς φωτογραφίες ή άλλα γραφικά από το διαδίκτυο, να είσαι σίγουρος/η ότι έχεις την άδεια να τα χρησιμοποιείς ή να τα τροποποιείς.

Μπορείς να είσαι δημιουργικός/η αλλά πάντα με μέτρο και σεβασμό προς το έργο και την ιδιωτικότητα των άλλων.

Τα προγράμματα επεξεργασίας εικόνας μπορούν να χρησιμοποιηθούν για παραπληροφόρηση μέσω διάφορων τεχνικών:

Αλλαγή και τροποποιήσεις περιεχομένου: Μέσω των προγραμμάτων επεξεργασίας εικόνας μπορεί κάποιος να αλλάξει ή να τροποποιήσει το περιεχόμενο μιας εικόνας. Με αυτόν τον τρόπο μπορεί κανείς εύκολα να προκαλέσει παραπληροφόρηση σχετικά με το τι πραγματικά συνέβη μια δεδομένη στιγμή και να παραπλανήσει όσους τη δουν.

Επεξεργασία κειμένου: Μέσω των συγκεκριμένων προγραμμάτων μπορεί κανείς να προσθέσει/αφαιρέσει/τροποποιήσει κείμενο σε μια εικόνα. Αυτό μπορεί να προκαλέσει παραπληροφόρηση καθώς μπορούν να προβληθούν πληροφορίες που δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

Κουίζ:

Έλεγξε τις γνώσεις σου! Πόσο αξιόπιστο είναι αυτό;
https://saferinternet4kids.gr/quiz/poso-axiopisto-einai-auto/

Ώρα για σκέψη και παρατήρηση:

Δες τα παρακάτω παραδείγματα και χωρίς να χρησιμοποιήσεις κάποιο εργαλείο προσπάθησε να διαπιστώσεις αν η φωτογραφία είναι προϊόν προγράμματος επεξεργασίας εικόνας ή όχι. Δικαιολόγησε τις απαντήσεις σου.

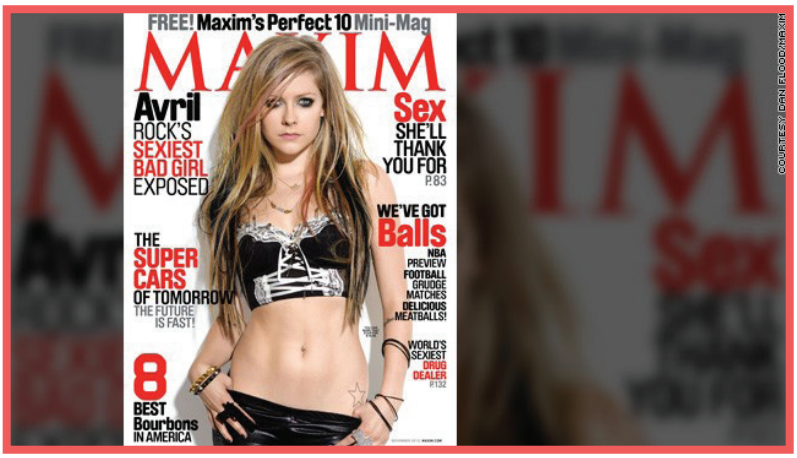

Deepfake videos: Πώς αυτό που βλέπεις μπορεί να είναι ψέμα;

Μια νέα απειλή έχει κάνει την εμφάνισή της στο διαδίκτυο τα τελευταία χρόνια καθώς πλέον οι χρήστες δεν έχουν να αντιμετωπίσουν μόνο την παραπληροφόρηση, αλλά και τα deepfakes. Ένας αλγόριθμος, με τη βοήθεια της τεχνητής νοημοσύνης, «μαθαίνει» τα χαρακτηριστικά ενός προσώπου ή τη φωνή και αντικαθιστά το πρόσωπο ή τη φωνή ενός ανθρώπου με το πρόσωπο ή τη φωνή ενός άλλου σε ένα βίντεο ή μια φωτογραφία. Για παράδειγμα, κάποιος μπορεί να φτιάξει ένα βίντεο όπου ο πρωθυπουργός μιας χώρας μιλάει και λέει κάτι πολύ σημαντικό αλλά στην πραγματικότητα είναι κάποιος άλλος που έχει αντικατασταθεί με τη χρήση της τεχνολογίας. Τα αποτελέσματα μπορεί να είναι αρκετά πειστικά και σε πολλές περιπτώσεις είναι πολύ δύσκολο να εντοπιστούν ως ψεύτικα. Το ανησυχητικό στην περίπτωση των deepfakes είναι ότι ακόμα και εμπειρίες που αποκτά κανείς μέσω των αισθήσεών του (όραση και ακοή στην προκειμένη περίπτωση) τίθενται υπό αμφισβήτηση.

Το όλο ζήτημα γεννά μεγάλο προβληματισμό όσον αφορά στην παραπληροφόρηση, αλλά και την προστασία της ιδιωτικότητας στο διαδίκτυο και δυστυχώς θύμα μπορεί να γίνει ο οποιοσδήποτε.

Η τεχνολογία είναι ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο που όμως αν δε χρησιμοποιηθεί σωστά μπορεί να πληγώσει ανθρώπους και συναισθήματα γι' αυτό είναι σημαντικό να τη χρησιμοποιούμε υπεύθυνα και με σεβασμό προς τους άλλους.

Το να παραποιούμε φωτογραφίες ανθρώπων ή να δημιουργούμε φανταστικές εικόνες/βίντεο με ανθρώπους και να τις διακινούμε στο διαδίκτυο είναι μια πρακτική που θα μας φέρει αντιμέτωπους με το νόμο.

Επίσης, είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι με αυτόν τον τρόπο μπορεί να προκαλέσουμε σοβαρά προβλήματα στον άνθρωπο που απεικονίζεται, να πληγώσουμε τα συναισθήματά του και να του κάνουμε κακό.

Δες μερικά παραδείγματα από deepfake βίντεο που κυκλοφορούν ευρέως στο διαδίκτυο:

https://youtu.be/iyiOVUbsPcM?si=ARhmfL007CeCJd72

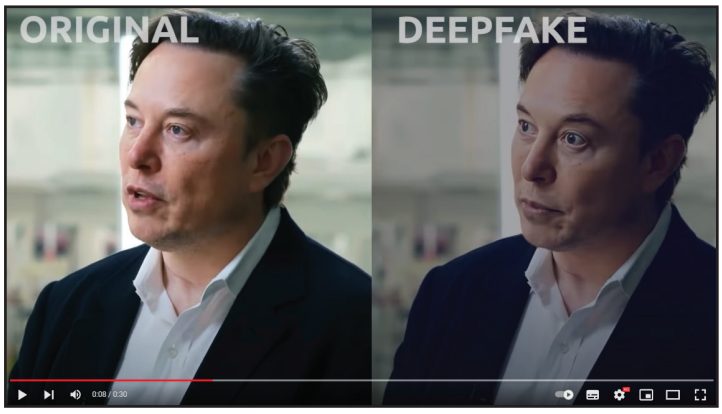

https://youtu.be/WFc6t-c892A?si=bX6F_zafHo8VyNWD

Δραστηριότητα 5

Χωριστείτε σε μικρές ομάδες και σκεφτείτε: Ποιες μπορεί να είναι οι αρνητικές προεκτάσεις ενός deepfake; Σημειώστε όσα σκεφτήκατε και συζητήστε τις απαντήσεις στην τάξη.

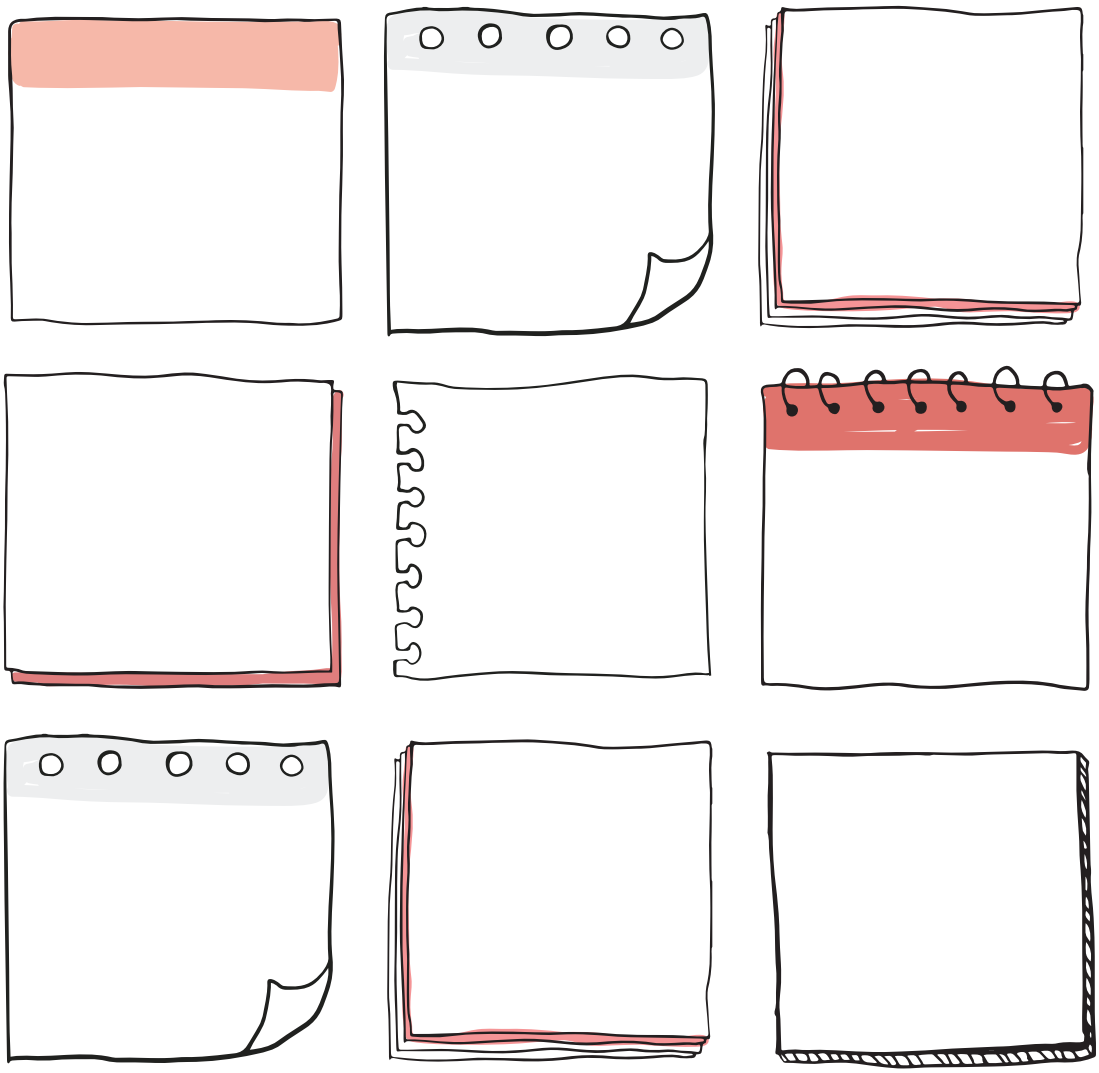

Και αν σου συμβεί κάποιος να παραποιήσει μια φωτογραφία σου και να σε κάνει να νιώσεις άβολα, ξέρεις πώς να αντιδράσεις;

- Το λέω σε έναν ενήλικα που εμπιστεύομαι.
- Αν η φωτογραφία/βίντεο με εκθέτει, κάνω καταγγελία στη Δ/νση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος.
- Κάνω αναφορά του υλικού σε όποια πλατφόρμα τυχόν το έχει ανεβάσει.
- Κάνω (ακόμα και ανώνυμη) καταγγελία στη SafeLine.gr.
- Μαθαίνω για το εργαλείο Take it down και πώς μπορεί να με βοηθήσει. Πρόκειται για ένα εργαλείο το οποίο χωρίς να αποστείλεις το επίμαχο υλικό (φωτογραφία ή βίντεο) δημιουργεί ένα «ψηφιακό αποτύπωμα» του υλικού και με βάση αυτό το αναζητά μέσω των συνεργαζόμενων πλατφορμών και αν το εντοπίσει το «κατεβάζει» από το διαδίκτυο. Το συγκεκριμένο εργαλείο μπορεί να λειτουργήσει και προληπτικά.

Απάντηση η κριτική σκέψη

Το πιο σημαντικό και αποτελεσματικό πράγμα που μπορούμε να κάνουμε προκειμένου να αποφασίσουμε αν μια είδηση ή ένα βίντεο που είδαμε στο διαδίκτυο είναι όντως αλήθεια, είναι να χρησιμοποιούμε την **κριτική μας σκέψη**. Με τις τεχνολογικές εξελίξεις και την ταχύτητα με την οποία οι ειδήσεις διαδίδονται σε απευθείας σύνδεση, καθίσταται όλο και πιο δύσκολο να επαληθευτούν οι πληροφορίες. Δεξιότητες κριτικής σκέψης είναι απαραίτητες όταν πρόκειται για την επαλήθευση του περιεχομένου στο διαδίκτυο.

Βασικές ερωτήσεις που μπορείς να θέσεις στον εαυτό σου είναι:

- Ποιος και γιατί κοινοποίησε αυτό το βίντεο/φωτογραφία/κείμενο;
- Ποιος ή ποια είναι η αρχική πηγή;
- Ο πρωταγωνιστής του βίντεο λέει κάτι που ποτέ δεν θα περίμενε κανείς να πει;
- Ποιος επωφελείται από αυτό το περιεχόμενο;

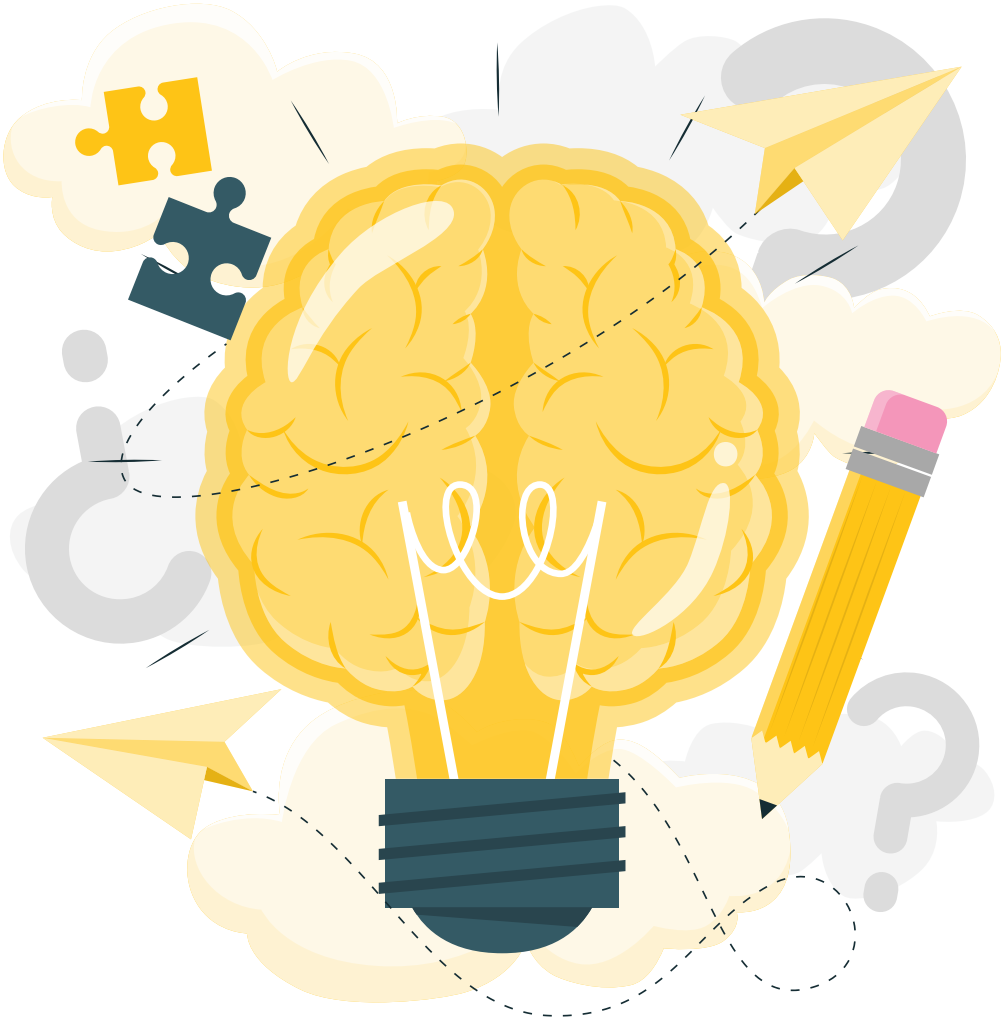

Πιστεύεις ό,τι βλέπεις στα κοινωνικά δίκτυα;

Πολλές φορές βλέπουμε τέλειες εικόνες ανθρώπων στα κοινωνικά δίκτυα που μπορούν να «πλήξουν» την αυτοπεποίθησή μας και να μας κάνουν να νιώσουμε ότι η δική μας ζωή είναι βαρετή!

Πανέμορφες κοπέλες, γυμνασμένα και όμορφα αγόρια που ανεβάζουν διαρκώς τα όσα καταπληκτικά και ενδιαφέροντα κάνουν στη ζωή τους...

Σκέψου: Μήπως όλα αυτά είναι προιόν φίλτρων και προγραμμάτων επεξεργασίας εικόνων;

Να θυμόμαστε πάντα:
Στα κοινωνικά δίκτυα βλέπουμε μια επιλεγμένη και πολλές φορές επινενοημένη στιγμή της ζωής του άλλου. Δε σημαίνει ότι η δική του ζωή είναι πιο ενδιαφέρουσα από τη δική μας!

Πιστεύεις ό,τι βλέπεις;
Instagram
oum.lala
my work space

TOP
TIP

Ας θυμόμαστε ότι:

Η προσωπική μας αξία δεν καθορίζεται από τον αριθμό των Likes!

Ας είμαστε προσεκτικοί ποιον ακολουθούμε στα κοινωνικά δίκτυα.

Μπορεί να θέλουμε να ακολουθούμε σελίδες ή διάσημους με συμβουλές ομορφιάς και οδηγίες για γυμναστική αλλά ας προσέχουμε αυτές οι σελίδες να προβάλλουν υγιή πρότυπα και να μας κάνουν να νιώθουμε καλά με τον εαυτό μας.

Ας μην φοβόμαστε να σταματήσουμε να ακολουθούμε κάποιον. Εάν νιώσουμε ότι κατακλυζόμαστε από αρνητικά συναισθήματα επειδή δεν μπορούμε να ανταποκριθούμε στις προσδοκίες που προβάλουν οι αντίστοιχες σελίδες τότε είναι σημαντικό να σταματήσουμε να τις ακολουθούμε.

Δεν χρειάζεται να ανταποκρινόμαστε σε συγκεκριμένα πρότυπα ομορφιάς (π.χ. αδύνατο σώμα, γραμμωμένοι κοιλιακοί, μικροσκοπικό τζιν) προκειμένου να είμαστε όμορφοι!

Η ψυχική μας και η σωματική μας υγεία είναι πάντα προτεραιότητα! Περιορίζουμε τη χρήση των κοινωνικών δικτύων! Ασχολούμαστε με δραστηριότητες στην πραγματική ζωή! Το αδύνατο δεν είναι και το ιδανικό! Το υγιές είναι το ιδανικό ! Είναι ένας τρόπος ζωής που δίνει έμφαση στο πνεύμα, την ψυχή και στο σώμα.

Κουίζ:

Εσύ πόσο body positive είσαι; Κάνε το τεστ!
https://saferinternet4kids.gr/quiz/quiz-body-positive/

Παιχνίδια που βοηθούν τους νέους στην αναγνώριση των ψευδών ειδήσεων

BBC iReporter

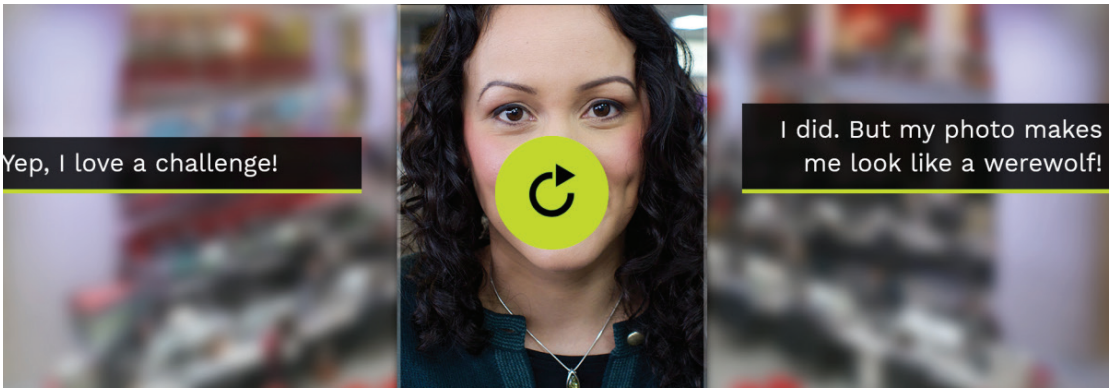

Πρόκειται για ένα παιχνίδι που δημιούργησε το BBC (https://www.bbc.co.uk/news/resources/idt-8760dd58-84f9-4c98-ade2-590562670096) που εκπαιδεύει τους νέους από από 11 ως 18 ετών, ώστε να εντοπίζουν τις ψευδείς ειδήσεις, τις υπερβολές και τις θεωρίες συνωμοσίας.

Οι παίκτες αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο στο newsroom του BBC και καλούνται να αποφασίσουν ποιες πηγές, ποια σχόλια, ποιες δηλώσεις, ποιες αναρτήσεις και ποιες φωτογραφίες θα εμπιστευτούν για να διαμορφώσουν την παραγωγή ειδήσεων της ημέρας.

Fakey

Στο Fakey (https://fakey.iuni.iu.edu/) ο στόχος για τον παίκτη είναι να εκτεθεί σε μια σειρά από πληροφορίες και να επιλέξει τι θα τις κάνει: θα τις αναπαραγάγει, θα κάνει ένα απλό Like ή θα προσπαθήσει να τις διασταυρώσει. Όσο περισσότερες είναι οι αξιόπιστες πληροφορίες που διαμοιράζεται ένας παίκτης τόσο περισσότερους πόντους κερδίζει.

BAD NEWS

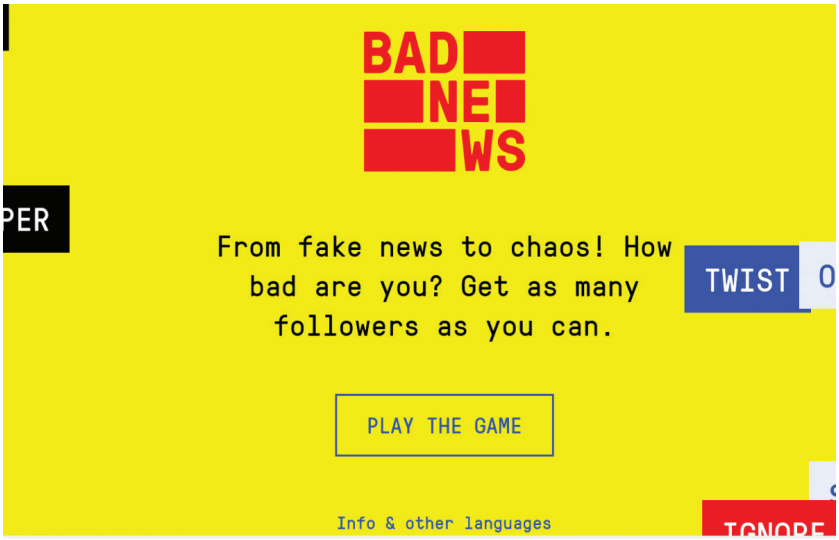

Το παιχνίδι Bad News (https://getbadnews.com/#intro) ζητά από τους παίκτες να δημιουργούν και να διαδίδουν ψεύτικες ειδήσεις, αυξάνοντας διαρκώς τους ακολούθους τους. Χάνει όποιος απογοητεύσει τους ακολούθους του, δηλαδή όποιος γίνει αντιληπτό ότι λέει ψέματα. Απευθύνεται σε παιδιά άνω των 8 ετών.

Interland: Reality River

Το Ίντερλαντ (https://beinternetawesome.withgoogle.com/el_gr/interland) είναι ένα συναρπαστικό διαδικτυακό παιχνίδι που κάνει την εκμάθηση της ψηφιακής ασφάλειας και της ψηφιακής ιθαγένειας διαδραστική και διασκεδαστική – όπως ακριβώς είναι και το ίδιο το διαδίκτυο. Παίζοντας, τα μικρά παιδιά βοηθούν άλλους Ιντερναύτες να καταπολεμούν κακότροπους χάκερ, ηλεκτρονικούς ψαράδες, υπερκοινοποιητές και εκφοβιστές, εξασκώντας τις δεξιότητες που χρειάζονται για να είναι σωστοί πολίτες του ψηφιακού κόσμου.

Ο παίκτης στο Reality river, ταξιδεύει κατά μήκος ενός ποταμού και έρχεται αντιμέτωπος με έναν υποκλοπέα ψηφιακών στοιχείων, τον οποίο μπορεί να προσπεράσει μόνο αν απαντήσει σωστά σε μια σειρά από ερωτήσεις.

SaferInternet4Kids.gr

ΓΙΑ ΕΝΑ ΑΣΦΑΛΕΣΤΕΡΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Δράση Ενημέρωσης και Επαγρύπνησης
Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου

help line
saferinternet

Γραμμή Βοηθείας 210 6007686 για υποστήριξη και συμβουλές
για θέματα που σχετίζονται με τη χρήση του διαδικτύου,
του κινητού τηλεφώνου και των ηλεκτρονικών παιχνιδιών

safeLine.gr

Ανοικτή Γραμμή Καταγγελιών
για το παράνομο περιεχόμενο στο διαδίκτυο

SaferInternet4Kids.gr ΓΙΑ ΕΝΑ ΑΣΦΑΛΕΣΤΕΡΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
safeLine.gr
help line saferinternet
ΙΤΕ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
INHOPE ins@fe
Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης